

VEDLEGG

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Kunnskapsministeren

Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

23/620-

15. februar 2023

Representantforslag 106 S (2022-2023)

La meg starte med å være tydelig på at jeg er opptatt av at det skal være rom for lek gjennom skolehverdagen, særlig for de yngste elevene. Leken er en helt nødvendig del av barns liv. Leken har en verdi i seg selv, og den er viktig for både faglig og sosial læring og utvikling. Det trenger ikke være noen motsetning mellom lek og læring, og mye god læring skjer gjennom både lærerinitiert og elevinitiert lek.

Mye har skjedd i skolen siden 1997 da seksårsreformen ble innført. Da Stortinget gikk inn for skolestart for seksåringer var utgangspunktet at alle barn skulle få et likeverdig pedagogisk tilbud uavhengig av bosted og sosioøkonomisk bakgrunn. Opplæringen på småskoletrinnet skulle være preget av de beste tradisjonene fra både barnehagen og skolen. Det første året skulle ha et førskolepreg og lek skulle være et utgangspunkt for elevenes opplæring.

I 2004 ga Stortinget sin tilslutning til reformen Kunnskapsløftet, som ble innført i 2006. Noe av begrunnelsen for reformen var at norske elever presterte gjennomsnittlig på internasjonale undersøkelser som PISA, PIRLS og TIMSS. Vi hadde høyere ambisjoner for norsk skole, og med Kunnskapsløftet fikk skolen et nytt læreplanverk med mål for hva elevene skulle lære. De grunnleggende ferdighetene fikk en tydeligere plass og timetallet i blant annet norsk og matematikk økte. Vi fikk samtidig store nasjonale satsinger på lesing og realfag, og vi utviklet et nasjonalt kvalitetsvurderingssystem med blant annet nasjonale prøver og kartleggingsprøver. Mange ønsket høyere læringstrykk i skolen.

Med fagfornyelsen og det nye læreplanverket som kom i 2020 mener jeg det skjer en dreining. Det blir igjen økt oppmerksomhet om de første årstrinnene og lekens verdi i skolen løftes fram. Det nye læreplanverket, som har blitt utviklet gjennom bred involvering og mange innspillsrunder, legger til rette for at lek, undring og utforskning skal ha en tydelig plass i de første skoleårene. Lek er omtalt både i overordnet del og i læreplanene for fag. Overordnet del av læreplanen slår fast at lek er nødvendig for trivsel og utvikling, spesielt for de yngste

barna. Det understrekes også at lærerne må følge elevenes utvikling og gi dem støtte tilpasset deres alder, modenhets- og funksjonsnivå.

De nye læreplanene er utviklet sammen med de som jobber i skolen, og jeg mener vi nå må la skolene og lærerne få tid til å ta de nye læreplanene i bruk. Lærere og skoleledere må hver dag forholde seg til ulike forventninger og ta ulike hensyn når de vurderer hvordan skoledagen kan bli best mulig for sine elever. Jeg mener det er viktig at skoler og lærere får bruke det handlingsrommet læreplanverket gir dem til å legge til rette for de yngste elevene. Vi må ha tillit til at de vil gjøre dette med pedagogisk klokskap.

Delrapporten om seksårsreformen fra OsloMet, som vi fikk før jul viser at mange lærere opplever fagfornyelsen og de nye læreplanene som en mellomvei mellom R97 og Kunnskapsløftet. Jeg vil understreke at delrapporten viser at det er rom for ulike former for lek i første klasse. De yngste elevene møter en variert skoledag med både lek, læringsaktiviteter og fysisk aktivitet. Det er positivt at leken er til stede i norske klasserom, både initiert av lærere og av elevene selv.

Det er også bra at rapporten viser at så mange skoler velger å bruke uteskole og turdager som en del av opplæringen. Det gir gode muligheter til fysisk aktivitet og bevegelse, som er viktig for trivsel og læring. Nesten alle lærerne rapporterer at de har uteskole. De aller fleste av disse har uteskole én eller flere dager i uka. Uteskole synes å ha innslag av både lærerstyrte aktiviteter og frilek initiert av elevene selv, men med hovedvekt på frilek. Delrapporten viser at skolene legger mye vekt på elevenes sosiale kompetanse og å lage trygge klassemiljø den første tiden. Rapporten peker imidlertid også på at det er variasjoner i lærernes tilnærming til lek. Noen lærere legger mer og noen mindre til rette for lek enn andre, og de legger ulik vekt på lek utover i det første skoleåret.

Kunnskapen vi har så langt tegner altså et variert bilde av skolehverdagen til de yngste elevene. Jeg er glad for at vi nå har fått mer kunnskap om de første årstrinnene. Vi vil få et mer utfyllende bilde av hvordan skoledagen er lagt opp for de yngste i neste delrapport som etter planen kommer i 2023. Sluttrapporten kommer først i 2024. Jeg er opptatt av at debatten om de yngste elevene tar utgangspunkt både i den kunnskapen vi allerede har fått og den vi vil få, slik at vi framover kan ha en nyansert og konstruktiv dialog om skolehverdagen til de yngste. Jeg mener det er for tidlig å konkludere nå, og vil derfor ikke ta initiativ til å reversere seksårsreformen. Men jeg vil fortsette å legge til rette for kunnskapsdeling og meningsutveksling, slik jeg også gjorde da jeg inviterte bredt inn til overrekkelsen av delrapporten. Så vil jeg, når sluttrapporten er klar, vurdere behov for eventuelle tiltak. Dette vil jeg gjøre i dialog med sektoren og andre interessenter.

Med hilsen

Tonje Brenna